

Національний університет
в Рівні
та природокористування

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

**Національний університет водного господарства
та природокористування**

Кафедра державного управління та місцевого самоврядування

668-114

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійного вивчення дисципліни
“Управління житлово-комунальним господарством”
для студентів галузі знань 0201 «Культура»
напряму підготовки 6.020105
«Документознавство та інформаційна діяльність»
денної форми навчання

Рекомендовано методичною
комісією за галуззю знань
«Державне управління»

Протокол № 5 від 19 лютого 2013р.

Рівне - 2013

Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни «Управління житлово-комунальним господарством» для студентів денної форми навчання галузі знань 0201 «Культура» напряму підготовки 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність» / М.Х. Корецький, С.Є. Антонова – Рівне: НУВГП, 2013. – 14 с.

Упорядники: М.Х. Корецький, д.держ.упр., професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування
С.Є. Антонова, к.е.н., доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування.

Відповідальний за випуск: М.П. Сорока, д.держ.упр., проф., завідувач кафедри державного управління та місцевого самоврядування.

	Стор.
Загальні положення.....	3
1. Завдання для самостійної роботи.....	4
2. Підготовка та організація самостійної роботи студентів.....	5
3. Методи навчання.....	10
4. Методи контролю.....	10
5. Розподіл балів, що отримують студенти.....	11
6. Список рекомендованої літератури.....	11

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Для самостійної роботи студентам пропонується ряд завдань, що мають підсумувати знання, отримані при вивченні поточних тем дисципліни. Теми, що виносяться для самостійної роботи студентів безпосередньо пов'язані з матеріалом, який вивчається на поточних заняттях. Вивчення тем, що винесені на самостійну роботу, дозволить студентам систематизувати знання дисципліни. Виконання завдань самостійної роботи вимагає від студентів глибокого володіння матеріалом, отриманим під час поточних занять, розвиває вміння самостійного дослідження проблем, пошуку і аналізу спеціальної та загальнометодологічної літератури, вміння викладати та відстоювати власну точку зору.

Метою дисципліни „Управління житлово-комунальним господарством” є формування у студентів системи базових знань щодо особливостей розвитку житлово-комунального господарства, функцій, принципів управління житлово-комунальною сферою, економіки та структури галузей ЖКГ.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

1. Знати:

- основні вітчизняні і зарубіжні дослідження в сфері розвитку житлово-комунального господарства;
- організаційні та правові аспекти щодо управління житлово-комунальним господарством;
- сучасні підходи до формування ефективної системи управління ЖКГ;
- структуру ЖКГ.

2. Уміти:

- використовувати теоретичні знання в процесі розробки та реалізації основних управлінських рішень в житлово-комунальному господарстві;
- проводити соціально-економічний аналіз стану ЖКГ;
- приймати рішення щодо подальшого реформування та фінансування галузей.

Розподіл годин самостійної роботи студентів для денної форми навчання наведені в таблиці 1.

Розподіл годин самостійної роботи студентів

№ з/п	Види навчальної діяльності	Обсяг часу, годин
		дена форма навчання
1	2	3
1	Опрацювання лекційного матеріалу	14
2	Підготовка до практичних занять	
3	Самостійна робота (опрацювання окремих частин тем програм, які не викладаються на лекціях)	46
4	Підготовка до контрольних заходів	6
6	Разом	66

1. Завдання для самостійної роботи

Під час виконання самостійної роботи студенти поглиблюють отримані знання та самостійно вивчають матеріали окремих тем шляхом опрацювання відповідної літератури, здійснюють підготовку до практичних занять та залікових модулів (див. табл. 2).

Таблиця 2

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Пріоритети розвитку житлово-комунального господарства в державній соціальній політиці	8,0
	Модернізація житлово-комунальної сфери	
2.	Ресурсозбереження у ЖКГ в правовому полі	8,0
	Правове регулювання відносин щодо забезпечення населення житлово-комунальними послугами	
3.	Система управління розвитком житлово-комунального господарства в умовах суспільної трансформації	8,0
	Передумови модернізації ЖКГ	

4.	Основні аспекти формування житлової політики України та її регіонів	9,0
	Кластерні підходи до формування житлового будівництва	
5.	Трансформація підприємств ЖКГ	8,0
	Створення конкурентного середовища у сфері ЖКГ	
6.	Залежність рівня цін від якості житлово-комунальної послуги	9,0
	Використання світового досвіду ціноутворення на комунальні послуги	
7.	Податкове регулювання ЖКГ	16,0
	Концесія як форма державно-приватного партнерства	
	Інформація в системі державного управління розвитком ЖКГ	
ВСЬОГО		66,0

2. Підготовка та організація самостійної роботи студентів

2.1. Змістовий модуль 1

Організаційно-правові основи розвитку житлово-комунального господарства

Тема 1. Житлово-комунальне господарство як важлива галузь соціально-економічного розвитку

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Дайте визначення житлово-комунального господарства.
2. Охарактеризуйте систему житлово-комунального господарства.
3. Визначте завдання розвитку житлово-комунального сектора.
4. В чому полягає специфічність функціонування ЖКГ ?
5. Назвіть основні принципи розвитку ЖКГ.
6. Охарактеризуйте групи підприємств, які склалися в ЖКГ.
7. Охарактеризуйте стан та розвиток ЖКГ.
8. Назвіть основні завдання економіки ЖКГ.

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Назвіть особливості організації фінансових відносин в ЖКГ.
2. Як класифікують особливості ЖКГ ?
3. Назвіть причини, які спричинили існуючий стан в ЖКГ.

4. Охарактеризуйте досвід вирішення проблем в ЖКГ .

Тема 2. Правове забезпечення розвитку житлово-комунального господарства

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Назвіть об'єкти відносин у сфері ЖКГ.
2. Які існують суб'єкти відносин у ЖКГ ?
3. Охарактеризуйте основні законодавчі акти, що регулюють відносини в сфері ЖКГ.
4. В чому суть основних положень Загальнодержавної Програми реформування та розвитку ЖКГ ?
5. Охарактеризуйте основні положення Житлового кодексу.
6. Назвіть суть концепції Державної програми «Соціальне житло».

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять **студентам** необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Назвіть основні проблеми правового регулювання житлово-комунальної сфери..
2. Охарактеризувати систему цивільно-правових норм, які регулюють відносини в житлово-комунальному господарстві.
3. Якими правовими актами формується механізм реалізації в житлово-комунальній сфері конституційні права громадян на достатній життєвий рівень і якісні житлово-комунальні послуги?

Тема 3. Управління житлово-комунальним господарством

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Назвіть органи державного управління в сфері ЖКГ.
2. Охарактеризувати регіональні та місцеві органи управління житлово-комунальною сферою
3. Назвіть повноваження обласних та районних державних адміністрацій у сфері ЖКГ.
4. Назвіть повноваження сільських, селищних та міських рад у сфері ЖКГ.
5. В чому полягають функції органів управління ЖКГ ?
6. Охарактеризувати чинники, які обумовлюють вибір цілей, форм та методів управління ЖКГ.
6. В чому суть методів управління ЖКГ ?
7. Назвіть принципи державного управління ЖКГ.

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Охарактеризуйте вплив Держбуду на ЖКГ.
2. Охарактеризуйте вплив Держкомзему на ЖКГ.
3. Охарактеризуйте вплив Національної комісії регулювання електроенергетики на ЖКГ.
4. Яким чином здійснюється вплив банківської системи на ЖКГ.
9. Визначте зміст державної регуляторної політики в сфері ЖКГ.
5. Назвіть принципи, на яких базується державна регуляторна політика у сфері ЖКГ.
6. Назвіть напрямки реформування відносин у житловій сфері.
7. Назвіть основні функції органів місцевого самоврядування як власника житлового фонду.
8. Назвіть основні функції керуючих компаній, які проводять господарську діяльність в галузі ЖКГ.
9. Охарактеризуйте проблеми реформування ЖКГ.
10. Назвіть заходи реформування ЖКГ.

Тема 4. Структура житлово-комунального господарства міст України

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Розкрийте зміст поняття «житлове господарство».
2. Назвіть принципи розвитку житлового господарства.
3. Охарактеризуйте елементи житлової системи.
4. Як класифікують житловий фонд за функціональним призначенням?
5. Перерахуйте елементи, які входять до складу житлового фонду.
6. Охарактеризуйте сучасний стан житлового господарства.
7. Охарактеризуйте стан водопровідно-каналізаційного господарства.
8. Розкрийте зміст принципу необхідності управлінських впливів.
9. Охарактеризуйте шляхи виводу комунальної теплоенергетики з кризового стану.
10. Охарактеризуйте основні теплогенеруючі джерела в Україні.

Питання для самостійного опрацювання

1. В чому суть житлового середовища.
2. Наведіть визначення житлового фонду.
3. Охарактеризуйте вплив мікроклімату житлового середовища на людину.

4. Охарактеризуйте соціально-економічні зміни, які впливають на формування сучасного житлового фонду.
5. Охарактеризуйте основний критерій організації усіх видів житла та його види.
6. Розкрийте зміст принципу «самореалізації».
7. В чому суть принципу повної вартості енергоресурсів у споживчій ціні.
8. Розкрийте зміст принципу неспотвореності розрахунків між продавцями.
9. В чому суть принципу обмеження державного регулювання.
10. Розкрийте зміст принципу відкритості прийняття рішень.

2.1. Змістовий модуль 2

Фінансово-економічні засади функціонування житлово-комунального господарства

Тема 5. Економіка житлово-комунального господарства

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Визначте зміст економіки ЖКГ.
2. Охарактеризуйте мету економіки житлово-комунального господарства.
3. Назвіть риси, на яких базуються завдання економіки житлово-комунального господарства.
4. В чому суть розрахунку ефективності процесу реформування?
5. Як розраховується залишкова вартість житлового фонду?
6. Охарактеризувати індекс якості житлового будинку.

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Охарактеризуйте використання кількісних і якісних показників у ЖКГ.
2. В чому суть розрахунку фізичного зносу?
3. Як розраховується моральний знос житлового фонду?
4. Назвіть види житлово-комунальних послуг.
5. Назвіть основні критерії визначення рівня плати за житло та комунальні послуги.
6. Які показники використовуються при вивченні розвитку водопровідно-каналізаційного господарства.

Тема 6. Тарифно-цінова політика в сфері житлово-комунального господарства.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Охарактеризувати діючі ціни і тарифи на житлово-комунальні послуги.
2. Назвіть основні фактори, які впливають на рівень тарифів на житлово-комунальні послуги.
3. Охарактеризувати особливості ціноутворення в ЖКГ.
4. Охарактеризувати підходи до формування тарифів на житлово-комунальні послуги.

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять **студентам** необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Назвіть рекомендації щодо поліпшення системи ціноутворення на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства.
2. Охарактеризувати підходи до визначення деяких понять, що використовуються в ціноутворенні..
3. Назвіть основні недоліки Порядку формування тарифів на послуги централізованого водопостачання.

Тема 7. Форми фінансування розвитку житлово-комунальної сфери

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Охарактеризуйте передумови залучення позабюджетних джерел фінансування ЖКГ.
2. Наведіть визначення концесії.
3. Назвіть основні переваги використання концесійного механізму.
4. Охарактеризуйте схему передачі муніципального підприємства у концесію.

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять **студентам** необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Наведіть приклад ефективного застосування концесій у комунальному господарстві.
2. Особливості застосування сек'ютиризації в житлово-комунальній сфері.
3. Назвіть основні законодавчі акти, що регулюють фінансування галузі ЖКГ.

Тема 8. Інформаційне забезпечення розвитку житлово-комунального господарства

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. В чому суть методичного забезпечення розвитку ЖКГ?
2. Особливості організаційного забезпечення розвитку ЖКГ.
3. Які інформаційні технології використовують в ЖКГ?

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Назвіть державні органи управління, які виконують функції інформаційного, методичного та організаційного забезпечення галузі.
2. Особливості застосування інформаційних технологій в ЖКГ.

3. Методи навчання

Самостійна робота студентів передбачає наступні методи навчання:

- консультативну роботу;
- підготовку і презентацію проблемної лекції;
- підготовку і презентацію міні-лекції;
- підготовка бібліографії;
- підготовку і презентацію реферату;
- підготовка тестів з визначеної теми;
- складання комплексного кросворду;
- завдання для індивідуальної роботи студентів.

4. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовним модулем включають тестові питання та одна задача.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з практичних занять – з допомогою перевірки виконаних завдань;
- за індивідуальним дослідним завданням – з допомогою перевірки та захисту звіту про самостійну роботу.

Підсумковий контроль знань відбувається на іспиті у письмовій формі у вигляді комплексних контрольних робіт (ККР), які включають 30 тестів (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих) та одну задачу.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

5. Розподіл балів, що отримують студенти

Розподіл балів, що отримують студенти представлено в табл. 3.
Шкала оцінювання в та ECTS представлена в табл.4.

Таблиця 3

Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне тестування								Сума
Модуль 1				Модуль 2				100
40				60				
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	
10	10	10	10	15	15	15	15	

T1, T2...T8 – теми змістових модулів

Таблиця 4

Шкала оцінювання в ECTS

Кількість набраних балів студентом	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	A	зараховано
82-89 балів	B	
74-81 балів	C	
64-73 балів	D	
60-63 балів	E	
35-59 балів	FX	незараховано, з можливістю повторного складання
0-34 балів	F	незараховано, з обов'язковим повторним вивченням курсу

6. Рекомендована література

Базова

1. Данилишин Б.М. Механізми розвитку житлово-комунального господарства: системи управління, ціноутворення, підготовки кадрів: Монографія / Б.М. Данилишин, М.А. Хвесик, М.Х. Корецький та ін. – Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2008. – 351 с.
2. Драган І.О. Модернізація житлово-комунального господарства в Україні: теорія, методологія, практика державного управління / І.О. Драган. –Донецьк : ЮГО-Восток, 2010. – 401 с.

3. Лисов І.В. Державна житлова політика України та її регіонів / І.В. Лисов. – Донецьк : ЮГО-Восток, 2012. – 400 с.
4. Манцевич Ю.М. Житло: проблеми та перспективи / Ю.М. Манцевич. – К.: Знання, 2004. – 338 с.

Допоміжна

5. Антонова С.Є. Житлове господарство як важлива галузь соціально-економічного розвитку / С.Є. Антонова // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування: Зб. наук. пр. Випуск 4 (40).Ч.2. – Рівне: НУВГП, 2007. – С. 3-8.
6. Антонова С.Є. Забезпечення населення житлом: реалії сьогодення / С.Є. Антонова // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування: Зб. наук. пр. Випуск 4 (44).Ч.5. – Рівне: НУВГП, 2008. – С.582-589.
7. Антонова С.Є. Оцінка доступності послуг водопостачання / С.Є. Антонова // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування: Зб. наук. пр. Випуск 4 (48).Ч.2. – Рівне: НУВГП, 2009. – С.50-56.
8. Антонова С.Є. Удосконалення тарифу на послуги централізованого водопостачання / С.Є. Антонова // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2011. – №2.
8. Антонова С.Є. Соціально-економічна та екологічна сутність водозабезпечення міського населення / С.Є. Антонова // Регіональна бізнес-економіка та управління: науковий, виробничо-практичний журнал. – Вінниця: Вінницький фінансово-економічний університет. – 2011. – № 1 (29). – С.123 -131.
9. Антонова С.Є. Вплив стану мереж водопостачання та водовідведення на водозабезпечення населення / С.Є. Антонова // Науково-технічний часопис „Водне господарство України”. – 2010 р. – № 6. – С.27-30.
10. Антонова С.Є. Аналіз стану водозабезпечення населення в місті Рівне / С.Є. Антонова // Зб. наук. праць “Проблеми раціонального використання соціально-економічного і природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції”. – Рівне: НУВГП. – 2010 р. – Випуск 16. – Ч. 3.– С.556 -564.
11. Антонова С.Є. Методичний підхід до комплексної оцінки рівня витратності водозабезпечення населення / С.Є. Антонова // Зб. наук. праць “Проблеми раціонального використання соціально-економічного і природно-ресурсного потенціалу регіону:

фінансова політика та інвестиції”. – Рівне: НУВГП. – 2010. – Випуск 16. – Ч.4. – С.325 -334.

12. Антонова С.Є. Організаційно-економічні засади водозабезпечення населення / С.Є. Антонова // Аналітично-інформаційний журнал “Схід”. - Донецьк. – №7(107) листопад-грудень 2010 р. – С. 3 - 8.
13. Антонова С.Є. Житлове проблема: сучасний стан та досвід вирішення / С.Є. Антонова // Коммунальное хозяйство городов: науково-технічний збірник, м. Харків. – 2008 р. – Випуск 82. – С. 188-192.
14. Антонова С.Є. Актуальні проблеми водопостачання населення / С.Є. Антонова // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції ”Проблеми природокористування, сталого розвитку та техногенної безпеки регіонів”, м. Дніпропетровськ, 06-09 жовтня 2009 р. – С. 57-59.
15. Антонова С.Є. До питання сталого водокористування в м. Рівне / С.Є. Антонова // загальній системі управління: тези доповідей Десятої щорічної Всеукраїнської наукової конференції, м. Суми, 20-21 квітня 2010 р. – Суми: СумДУ, 2010. – Ч1. – 189 с. – С.7-10.
16. Антонова С.Є. Формування стратегії раціонального водокористування / С.Є. Антонова // Екологічні проблеми природокористування та ефективне енергозбереження: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і студентів, 27-29 квітня 2010 р. м. Київ: зб. тез доп./ редкол.: А.М.Тугай та ін. – К.: КНУБА, 2010. – С. 69 -71.
17. Антонова С.Є. Запровадження дуплексної системи водопостачання міського населення / С.Є. Антонова // Розвиток країн в умовах глобалізації: технологічні, економічні, соціальні та екологічні проблеми: матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет конф., 15-16 березня 2012 року. Ч.1. – Тернопіль: Крок, 2012. – 269 с.
18. Белінський Ю. Методи впливу держави на ринок житла: завдання для розробки житлової політики в Україні / Ю. Белінський // Економіка України. –1998. – №7. – С. 54-60.
19. Дацій О.І. Роль мотивації в управлінні енергозбереженням у житлово-комунальному господарстві / О.І. Дацій // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – № 17. – С. 35-39.
20. Дацій О.І. Роль мотивації в управлінні енергозбереженням у житлово-комунальному господарстві / О.І. Дацій // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – № 17. – С. 35-39.
21. Драган О.І. Шляхи удосконалення системи взаємодії місцевих

органів влади та підприємств житлово-комунальної сфери / О.І. Драган // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 17. – С. 34-37.

22. Корецький М.Х. Умови упровадження ефективних енергозберігаючих технологій у житлово-комунальне господарство / М.Х. Корецький // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – № 15. – С. 31-35.
23. Корецький М.Х. Чинники підвищення конкурентоспроможності галузі житлово-комунальних послуг (світовий досвід) / М.Х. Корецький // Вісник Інституту економіки та прогнозування. – 2007. – С. 73-74.
24. Кравченко В.І. Фінансування будівництва житла / В.І. Кравченко К.В, Паливода. – К. – 2006. – 254 с.
25. Сахаєв В.Г. ЖКГ працює на людину / В.Г. Сахаєв // Міське господарство України. – 2001 р. – №2. – С. 12-15.

13. Інформаційні ресурси

Періодичні видання

1. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України.
2. Економіка та держава.
3. Економіст.
4. Регіональна економіка.
5. Фінанси України.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України.
2. <http://portal.rada.gov.ua> – Верховна Рада України, законодавство.
3. <http://www.library.snu.edu.ua> – Наукова бібліотека Східноукраїнського національного університету імені Даля.
4. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека імені Вернадського